

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 28/06/2024 09:23
Sayı: E-120.07.03-1448305
7/10273
62 115

ACELE

Sayı : E-72079556-610-11901496

Konu : Soru Önergeleri (7/10273)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14.03.2024 tarihli ve 1397057 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Saliha Sera KADIGİL tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/10273 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/10273 Cevap Metni (3 Sayfa)

**İstanbul Milletvekili Sayın Saliha Sera KADIGİL'e Ait 7/10273 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlık olarak; kadına yönelik şiddetle mücadele alanında kadınlara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütme ve koordine etme görevlerimiz çerçevesinde, doğru müdahalenin bireyin durumuna ve ihtiyaçlarına uygun yapılandırılmış kurumsal yapı ve programlar ile sağlanabileceği bilinci ile faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çağrı Merkezlerinden Alo 183 Şiddetle Mücadele Hattı aracılığı ile aile, kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakınları ile gaziler ve gazi yakınlarına yönelik hizmetlere ilişkin çağrılar değerlendirilerek rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunulmaktadır. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları veya töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi için tedbir mahiyetindeki ihbarlar da alınmakta, durumun aciliyeti göz önünde bulundurularak vakanın bulunduğu ilde görevli Acil Müdahale Ekip Sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilmektedir. Acil Müdahale Ekibi vakayı değerlendirmekte, gerekli durumlarda emniyet veya jandarma birimleri ile koordinasyon sağlayarak, en kısa zamanda müdahale edilmesi sağlanmaktadır.

2019-2023 yılları arası Alo 183 Hattına gelen toplam 1.357.309 çağrıdan 82.960 adedi kadına yönelik şiddet talebidir. Bu müracaatların şiddet türüne göre dağılımına bakıldığında; fiziksel istismar aile içi ilk sırada yer almakta bunu duygusal istismar aile içi ve sokakta yaşama konuları izlemektedir.

Öte yandan; kadın konukevinden hizmet almak isteyen kadınlar Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezine (ŞÖNİM) veya kolluk birimlerine başvurabilmektedirler. ŞÖNİM’de ilk görüşmesi yapılan kadın aynı ilde veya başka bir ildeki kadın konukevine nakil edilerek konukevinden hizmet alabilmektedir. Bu kapsamda konukevi hizmeti almak isteyen tüm şiddet mağduru kadınlar konukevi hizmeti almaktadır. 2023 yılında Bakanlığımız, Belediyeler, Göç İdaresi Başkanlığı ve bir STK’ya bağlı kadın konukevlerinden 46.651 kadın ve beraberindeki 29.712 çocuk olmak üzere toplam 76.363 kişi hizmet almıştır.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un “Harçlar ve masraflardan, vergilerden muafiyet ve davaya katılma” başlıklı 20 inci maddesinin ikinci fıkrasında; “Bakanlık, gerekli görmesi hâlinde kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idarî, cezaî, hukukî her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir.” hükmüne istinaden Bakanlığımız açılmış davalara katılmaktadır.

Bakanlığımız tarafından, Cumhuriyet Başsavcılıklarınca yürütülen soruşturma dosyalarına, 6284 sayılı Kanun kapsamında davaya müdahillik hususunun değerlendirilebilmesi için soruşturma sonucunun Bakanlığımıza tebliğ edilmesi talepli dilekçe sunulmaktadır. Soruşturma sonucunun tebliği halinde, soruşturma sonucunda dava açılmış ve iddianame düzenlenmişse Bakanlığımızca davaya müdahillik hususu değerlendirilmekte, soruşturma sonucunda kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesi halinde Bakanlığımızca bu karara itiraz hususu değerlendirilmektedir.

Adli süreçlere ilişkin yargılama aşamaları sonuna kadar titizlikle takip edilmekte olup 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 6284 sayılı Kanun kapsamında mağdurlara yönelik derhal

koruyucu ve önleyici tedbirler alınmakta, mağdurlar hakkında sosyal inceleme yapılarak gerekli destek sağlanması için ilgili birimlere bilgi verilmektedir.

Bunun yanı sıra, Bakanlığımıza gerek mahkemeler tarafından gerekse vatandaşlar tarafından 6284 sayılı Kanun kapsamındaki ihbar edilen olaylar ve Bakanlığımızın ilgili birimleri tarafından basın yayın organları haberleri üzerinde yapılan tarama sonucu 6284 sayılı Kanun kapsamına giren basın haberleri, hukuki sürecin başlatılması ile takibinin ve gerekli mesleki çalışmaların yapılması için derhal İl Müdürlüklerimize bildirilmektedir.

Ayrıca,

- Kadına yönelik şiddetle mücadelede temel yasal düzenlemelerden olan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK), 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Kadına yönelik şiddet eylemlerinin en ciddi sonuçlarından biri olan kadın cinayeti TCK'nın 81'inci maddesine göre "...müebbet hapis cezası ile cezalandırılır."

- Eylemin üstsoy veya altsoydan birine ya da eş, boşandığı eş veya kardeşe karşı işlenmesi nitelikli hal olarak düzenlemiş ve ceza ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası olarak belirlenmiştir.

- Kasten öldürme suçunun, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren nitelikli hallerinin düzenlendiği maddeye "töre saikiyle" ifadesi eklenerek töre cinayetleri faillerinin en yüksek ceza ile cezalandırılması kabul edilmiştir.

- Haksız tahrik maddesi düzenlenerek bu maddeye göre haksız tahrikin ancak haksız bir fiil sonucunda meydana gelmesi durumunda uygulanmasına imkan veren bir düzenleme yapılmış; cinsel saldırıya uğrayan kadını namus gerekçesiyle öldüren aile bireyleri ve akrabalar ve diğer akrabaların haksız tahrik indiriminden yararlanamayacağı, her haksız fiilin de haksız tahrik oluşturmayacağı madde gerekçesinde açıklanmıştır.

- 08.07.2021 tarihinde kabul edilen Kanun ile Ceza Kanununda kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının boşanılan eşe karşı işlenmesi nitelikli hâl olarak düzenlenmiş ve bu suretle cezai müeyyideleri artırılmıştır.

- 27 Mayıs 2022 tarihinde yapılan yasal değişiklikle de daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri ayrı bir suç olarak tanımlanmış; kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, eziyet ve tehdit suçlarının "kadına karşı işlenmesi" cezada artırım nedeni olarak düzenlenmiştir. Aynı zamanda söz konusu değişiklikle kadın cinayetlerinde toplumda "kravat indirimi" olarak bilinen uygulamanın önüne geçilmiştir.

- Vekili bulunmaması halinde avukat yardımıyla yararlanacak kişiler arasında ısrarlı takip suçları ile kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçlarından mağdur olan kişiler de dahil edilerek kadınların adalete erişimleri güçlendirilmiştir.

- 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen gizlilik kararlarının Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Veri Tabanına elektronik ortamda aktarılması amacıyla Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı arasında veri entegrasyon protokolü imzalanmıştır.

- Kadınların adalete erişimlerini kolaylaştırmak için Adalet Bakanlığı ve Türkiye Barolar Birliği iş birliğinde barolarda özel merkezler kurulmuştur.

- Kurduğumuz Daimi Hukuk Komisyonu ile hukuki düzenlemeler değerlendirilmektedir.

- Yasal düzenlemelerle, kadına yönelik şiddet fiili içeren suçlardan mağdur olan bireylere sağlanan adli yardımın kapsamı genişletilmiştir.

•6284 sayılı Kanun kapsamında karar vermeye yetkili aile mahkemesi hâkimleri ile Aile ve Kadına Karşı Şiddet Suçları Soruşturma Bürosu savcılarına yönelik eğitim ve farkındalık çalışmaları yürütülmektedir.

•İnfaz kurumlarında tahliye olan tutuklu ve hükümlülerin kolluk birimlerine anlık bildirimi amacıyla Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı arasında veri entegrasyonu sağlanmıştır.

•25 Kasım 2023 tarihli Resmi Gazete’de “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele” konulu 2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır. Söz konusu Genelgenin amacı, kadına yönelik şiddetle üst düzeyde, kararlı mücadelenin vurgulanması ve kamu sektörüne, eş güdüm içinde alması gereken tedbirlerin hatırlatılmasıdır.

•2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile kamu sektörünün kurumsal sorumluluklarının altı çizilmiş, Bakanımız başkanlığında, merkezi düzeyde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu” teşekkül ettirilmiştir. Üniversiteler bünyesindeki Kadın ve/veya Aile Çalışmaları Merkez Müdürleri ile ilgili sivil toplum kuruluşu temsilcileri Kurulun üyesi olarak belirlenmiştir. Kurul çalışmalarına konuyla ilgili meslek kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve özel sektör temsilcileri davet edilmektedir.

•Diğer taraftan, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun kapsamında; Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile gerçekleştirilen veri entegrasyon çalışmaları ile mağdura daha hızlı ulaşıp, takip ve izleme sürecinin etkinliği artırılmıştır.

•İlki 2008 yılında, ikincisi ise 2014 yılında gerçekleştirilen “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması”nın 3 üncüsünün hazırlık çalışmalarına başlanmış olup 2024 yılında yürütülecek araştırma sonucunda elde edilen veriler 2025 yılında kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Kadına yönelik şiddet eylemlerinin soruşturulması ve kovuşturulması süreçleri ile 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbire hükmedilmesi süreçleri yargı mercilerince yürütülmektedir. Şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları konusundaki temel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinden toplanmaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.